

КОСІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ІНСТИТУТ ДЕКОРАТИВНОГО МИСТЕЦТВА

СИЛАБУС

ТЕХНІКИ ДРІБНОВЗІРЦЕВОГО ТКАЦТВА

2025-2026 н.р.

Кафедра	Декоративне мистецтво	Рівень вищої освіти	Перший Бакалавр
Галузь знань	02 Культура і мистецтво	Рік навчання	3-й
Спеціальність	023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація	Вид дисципліни	вибіркова

Викладач:

Гордійчук Оксана Зіновіївна

+38097 4968993, gord.oksanaz@gmail.com

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

Заняття: згідно розкладу.

Формат викладання дисципліни «Техніки дрібновзірцевого ткацтва» включає лекційний матеріал, практичну роботу в майстернях художнього текстилю та самостійну роботу студентів. Лекційний матеріал ознайомлює з теоретичним матеріалом згідно теми заняття. Практична складова курсу формує навички створення та декорування тканини в техніках дрібновзірцевого ткацтва: ремізно-човникового ткання, класичних переборів, ткання «під полотно» та інших технік виготовлення одягової та інтер'єрної тканини.

Самостійна робота націлена на закріплення та вдосконалення практичних вмінь і навиків.

Консультації. На заняттях, які відбуватимуться відповідно до розкладу, будуть надаватися усі консультації, пов'язані з виконанням завдань. Додаткові індивідуальні консультації, які стосуються робіт, що виконують чи інших питань, пов'язаних з освітнім процесом, влаштовуються за попередньою домовленістю. Для комунікацій використовується e-mail, або Viber.

Умови листування: В темі листа необхідно вказати назву дисципліни та прізвище автора (наприклад, Техніки дрібновзірцевого ткацтва: Гордійчук або скорочено робота. Гордійчук), анонімні листи не розглядаються. Назва файлу має містити прізвище і завдання. Формати: тексти — pdf, doc, docx, ілюстрації – jpeg.

Дистанційне навчання: Навчання проводиться дистанційно у зв'язку із відповідними розпорядженнями щодо впровадження заборон відвідувати КДЦДМ. Виконання практичної роботи дистанційно неможливе, але окремі технологічні операції можна виконувати.

В цьому випадку консультації будуть проводитись в онлайн-режимі, а лекційні заняття на платформі Zoom, основним джерелом контакту буде електронна пошта.

Для додаткової інформації чи обговорення питань, що стосуються дисципліни, можна використовувати інші засоби зв'язку.

ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

(Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни):

Курс розрахований на студента, який має базові знання з дисциплін «Рисунок», «Композиція», «Технологія та матеріалознавство», «Проектування» та засвоїв основи художньої майстерності.

Вивчення модулів навчальної дисципліни формує знання і практичні навички, які студент зможе використати під час опанування дисциплін «Проектно-конструкторська практика» «Проектування», «Експериментальні технології у текстилі», «Дипломне проектування», «Переддипломна практика».

НЕОБХІДНЕ ОБЛАДНАННЯ та МАТЕРІАЛИ:

Під час заняття використовується обладнання, інструменти та матеріали, які необхідні для опанування дрібно взірцевого ткацтва:

Обладнання: ткацькі верстати різної ширини, перемотувальна машинка.

Інструменти: ткацькі човники, шпулі, шпарутка.

Матеріали: нитки бавовняні та поліестерові для основи, нитки напівшерстяні, акрилові, нитки бавовняні, льонові в асортименті.

ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Кількість кредитів	13
Вид занять	Кількість годин
Лекції	4
Практичні	214
Самостійна робота	172

Семестр V – 6 год/тиж.

Семестр VI – 8 год/тиж.

Анотація: Курс «Техніки дрібновзірцевого ткацтва» – це вибіркова дисципліна з циклу професійної підготовки студентів, які навчаються за освітньою програмою «Декоративне мистецтво» і професійним спрямуванням «Художній текстиль» ОР «Бакалавр». Вивчення дисципліни надає студенту практичні навички з виготовлення виробів способом дрібно-взрцевого ткацтва з застосуванням класичного перебору, перебору «під полотно», ткання «під дошку». Програма курсу складається з теоретичних, практичних занять та самостійної роботи. Курс формує практичні навички виготовлення та декорування тканини відповідно до тем курсу «Кольорове снування основи як спосіб декорування художніх тканин» та «Комбінування ткацьких технік в тканинах одягового призначення». Програма дисципліни складена з урахуванням специфіки майстерні художнього текстилю.

Мета: Сформувати у студентів практичні навички роботи у традиційних та сучасних техніках дрібновзрцевого ткацтва, виконання тканих виробів різного призначення, закласти уміння вирішувати конкретні завдання у сфері художнього текстилю; розвинути і закріпити навички самостійної роботи.

Завданням дисципліни «Техніки дрібновзірцевого ткацтва» є вивчення технологічних особливостей різноманітних технік дрібно вірцевого ткацтва, способів їх комбінування, формування у студентів навиків роботи у цих техніках.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- специфіку виконання технік ремізно-човникового ткання, класичних переборів та інших технік декорування поверхні тканини;
- виражальні можливості текстильного рельєфу;
- способи комбінування ткацьких технік в тканинах одягового призначення;
- сучасні тенденції та напрямки розвитку художньої тканини

вміти:

- розробляти технічні малюнки та виконувати в матеріалі художні текстильні вироби;
- володіти техніками ремізно-човникового ткацтва, класичного ручного перебору, ткання «під полотно», килимового та гобеленового ткацтва;
- виконувати заправлення ткацького верстату для виготовлення тканини;
- володіти завершальними методами оформлення виконаної роботи;
- володіти навичками самостійної роботи в умовах наближених до реальних;
- створювати унікальні авторські зразки сучасних текстильних виробів;
- представляти результати своєї роботи.

Курс «Техніки дрібновзірцевого ткацтва» формує та розвиває наступні компетентності:

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації творів мистецтва або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій, положень і методів та характеризується певною невизначеністю умов.

ЗК 2. Здатність зберігати і примножувати культурно-мистецькі, екологічні, моральні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

СК 3. Здатність формулювати цілі особистісного і професійного розвитку та умови їх досягнення, враховуючи тенденції розвитку галузі професійної діяльності, етапів професійного зростання та індивідуально-особистісних особливостей.

СК 4. Здатність оволодівати різними техніками та технологіями роботи у відповідних матеріалах за спеціалізаціями.

СК 5. Здатність генерувати авторські інноваційні пошуки в практику сучасного мистецтва.

СК 6. Здатність інтерпретувати смисли та засоби їх втілення у мистецькому творі.

СК 7. Здатність адаптувати творчу (індивідуальну та колективну) діяльність до вимог і умов споживача.

СК 9. Здатність використовувати професійні знання у практичній та мистецтвознавчій діяльності.

Під час вивчення курсу «Техніки дрібновірцевого ткацтва» здобувачі отримують наступні програмні результати навчання:

ПРН 2. Виявляти сучасні знання і розуміння предметної галузі та сфери професійної діяльності, застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях.

ПРН 6. Застосовувати знання з композиції, розробляти формальні площинні, об'ємні та просторові композиційні рішення і виконувати їх у відповідних техніках та матеріалах.

ПРН 18. Формувати екологічну свідомість і культуру особистості, застосовувати екологічні принципи в житті та професійній діяльності.

За час проходження курсу здобувачі набувають **«соціальні навички» (soft skills)**, які вважаються цінними на будь якому робочому місці, незалежно від професійної сфери і дозволяють випускникам бути успішними

- вміння працювати в команді;
- вміння спостерігати і виявляти суть;
- розуміння важливості вчасного виконання поставленої задачі;
- бажання вчитися і постійно розвиватися;
- вміння полагоджувати конфлікти,
- здатність брати на себе відповідальність.

СТРУКТУРА КУРСУ

Тиждень	№ теми	Методи викладу	Зміст	Години			
				Усього	лекції	практичні	СРС
V семестр							
МОДУЛЬ I. Кольорове снування основи як спосіб декорування художніх тканин.							
Змістовий модуль 1. Специфіка виготовлення тканини з використанням кольорового снування основи.							
1, 2	1	Лекція. Демонстрація Практична вправа	Тема 1. Вивчення та аналіз народного одягу як джерела інтерпретації в художньому текстилі. ПР: Виконати замальовки орнаментальних мотивів тканих виробів різних регіонів України. СР: Виготовити фотокопії українських народних строїв різних регіонів.	22	2	10	10
3, 4, 5	2	Бесіда Спостереження Тренувальні вправи, Індивідуальний контроль	Тема 2. Способи інтерпретації поясного одягу. ПР 1: Виконати варіативне ескізування тканини для поясного одягу СР 1: Виконати варіанти кольорового поєднання ниток для основи	33		18	15

6, 7, 8, 9, 10	3	Інструктаж Практична робота, Індивіду- альний контроль	Тема 3. Особливості кольорового снування основи. ПР 1: Виконати розрахунок ниток основи та наснувати основу для обраного верстату. СР 1: Заправити ткацький верстат.	55		30	25
11, 12, 13, 14. 15	4	Практична робота, Індивіду- альний контроль	Тема 4. Специфіка виконання художньої тканини з використанням кольорового снування. ПР 1: Виконати купон тканини для поясного одягу СР 1: Виконати завершальні операції з оформлення виготовленої тканини.	55		30	25
Всього годин за змістовим модулем I:				165	2	88	75
Практичне завдання: Виготовлення купону одягової тканини з використанням кольорової основи.							
VI семестр							
МОДУЛЬ II. Комбінування ткацьких технік в тканинах одягового призначення							
Змістовий модуль 1. Інтерпретація традиційних тканин як метод створення авторського зразку.							
1, 2	1.	Лекція. Демонстра- ція Практична робота	Тема 1. Вивчення та аналіз характерних особливостей тканого одягу України ПР 1: Виконати замальовки традиційних мотивів з врахуванням технології ткацтва СР 1: Виготовити фотокопії тканих виробів з різних регіонів України.	28	2	14	12
3, 4, 5, 6	2.	Практичні вправи. Індивіду- альний контроль, консуль- тація	Тема 2. Способи інтерпретації традиційних елементів у сучасні вироби ПР 1: Виконати варіативне ескізування купону тканини для шалі. Застосувати знання з композиції, розробити формальні композиційні рішення і виконати їх у техніках дрібно взірцевого ткацтва. СР 1: Виконати варіанти авторського вирішення проекту тканини для шалі.	56		32	24
7, 8, 9, 10	3.	Практична робота. Індивіду- альний контроль	Тема 3. Заправлення ткацького верстату для одягової тканини. ПР 1: Виконати операції підготовки верстату до ткання: снування основи, підв'язування ниток, навивання, вив'язування верстату. СР 1: Виконати ткані фрагментів згідно з проведеним ескізуванням.	56		32	24

11, 12, 13, 14, 15, 16	4	Практична робота. Індивіду- альний контроль	Тема 4. Специфіка виконання одягової тканини з урахуванням тенденцій розвитку сучасних тканин. ПР 1: Виготовити купон тканини для одягового аксесуару. СР 1: Провести етапи оформлення виконаної роботи: відпарювання, підшивання країв, вив'язування тороків. Формування екологічної свідомості і культури особистості	85		48	37
Всього годин за змістовим модулем II :				225	2	12 6	97
Практичне завдання: Виготовлення купону тканини для одягового аксесуару.							
Всього				390	4	21 4	172

ЛІТЕРАТУРА

1. Антонович Є.А., Захарчук-Чугай Р.В., Станкевич М.Є. Декоративно-прикладне мистецтво. – Львів: Світ, 1993. – 272 с.
2. Білан М. С., Стельмашук Г. Г. Український стрій. – Львів: Апріорі, 2011. - 312 с., іл.
3. Васіна З.О. Український літопис вбрання. Т.2.: XIII – початок XX ст.: Наук. – худож. Реконструкції. – 2006. – 448с.: іл.
4. Вінтоняк Д. Ткацтво в домашніх умовах.-Л.:Інститут народознавства НАН України,1997.-с.54.
5. Гордійчук О.З. До питання становлення ткацького промислу міста Косова кінця XIX - поч.. XX ст.. – Вісник Львівської національної академії мистецтв. Спецвипуск III.– Львів: ЛНАМ, 2007.–С.73-83.
6. Гордійчук О.З. Історія розвитку та художньо-стильові характеристики одягової тканини міста Косів у XX ст.. – Вісник Львівської національної академії мистецтв. Спецвипуск IX.– Львів: ЛНАМ, 2014.–С. 10-19.
7. Гордійчук О.З. До історії створення відділу художнього текстилю: 1939-1955 роки. – Вісник Львівської національної академії мистецтв. Випуск 33.– Львів: ЛНАМ, 2017.– С 14-23.
8. Гордійчук О.З. Методичні рекомендації «Кольорове снування основи як спосіб декорування художніх тканин» для студентів ОС Бакалавр ОП «Декоративне мистецтво»). — Косів: «КІПДМ ЛНАМ», 2024. - 29 с.
9. Нечипоренко С.Г. Декоративні тканини та килими України. – К., 2005. – 432 с.
10. Никорак О. І. Сучасні художні тканини Українських Карпат. – К.: Наук. думка, 1989. - 224 с., іл..
11. Никорак О.І Особливості декору гуцульських запасок: типи, осередки. Карпати: людина, етнос, цивілізація. Вип.4, 2012, 139-157с, іл..
12. Ніколаєва Т. Історія українського костюма. - К.: Либідь, 1996, - 176 с., іл.
13. Стельмашук Г.Г. Українське народне вбрання. – Львів: Апріорі, 2013. – 256 с., іл.
14. Сидорович С. Й. Художня тканина західних областей УРСР / АН УРСР. Музей етнографії та худ. Промислу. - К.: Наук. думка, 1979. – 154 с., іл.;
15. Стамеров К.К. Нариси з історії костюмів. – Частина I. – К., 1978.
16. Українське народне мистецтво. Вбрання. - К.: Мистецтво,1961.
17. Українське народне мистецтво. Тканини та вишивки.-К.: Мистецтво, 1960.
18. Українське народне вишивання: навч. посібник. Київ: Науковий світ, 2006. 284 с.

19. Шевченко Є. Українська народна тканина. – К.: Артанія, 1999. – 416 с., іл.

Додаткова

1. Арофікін Є. Тканий пояс українського народного костюма.//ВЛІАМ:-1997.-Випуск 8.-с.72-78.
2. Булгакова-Ситник Людмила: Борщівські сорочки з колекції Віри Матковської: альбом. – Львів, 2010. – 200 с., іл.
3. Ганна Вінтоняк. Альбом / Автор вступ. ст., упоряди. О.Никорак. – Львів: Інститут народознавства Національної академії наук України, 2011. – 208с.
4. Захарчук-Чугай Р. Народне декоративне мистецтво Українського Полісся. Чорнобильщина. – Л.: Інститут народознавства НАН України, 2007. – 336 с.
5. Кульчицька О. Народний одяг Західних областей УРСР. - К.: 1959. – 74 табл.
6. Матейко К. І. Український народний одяг. / АН УРСР. Музей етнографії та художнього промислу. – К.: Наукова думка, 1979. – 222 с., іл.
7. Никорак О. Українська народна тканина ХІХ – середина ХХ ст. – Ін-т. народознавства НАН України. – Л.: 2004. – 583с., іл.
8. Олена Кулинич-Стахурська. Мистецтво української вишивки. Техніка і технологія. Львів, 2007. 264 с.
9. Олійник О. Традиційні художні тканини Покуття кінця ХІХ – середини ХХ ст. (Типологія, художні особливості, система виражальних засобів): Автореф. дис. канд. мист. – Л.: 1997. – 30 с.
10. Олійник О. Система виражальних засобів покутських традиційних тканин / НЗ, Л: Наук. думка, 1997. - №1. - С.14-19

ФОРМАТ ДИСЦИПЛІНИ

Курс «Техніки дрібно-взірцевого ткацтва» – це дисципліна практичного характеру. Практичні заняття проводяться в аудиторіях майстерні художнього текстилю, завдання виконуються на відповідному обладнанні з консультаціями майстра виробничого навчання та викладача. Самостійна робота студентів прив'язана до нескладних етапів (операцій) роботи, таких як перемотування ниток, уточнення чи деталізація технічного малюнку. Також, студенти самостійно виконують роботи, які пов'язані з підготовкою верстату до ткання: перебирання ниток в реміз згідно обраного малюнку, прокладання ниток в бердо, вив'язування основи.

Після консультації з викладачем студенти виконують самостійно опорядження виготовленої роботи.

ФОРМАТ СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ

Оцінювання виконаного завдання проходить за накопичувальною системою і складається з балів, що отримані в результаті поточного та підсумкового контролю.

Поточний контроль здійснюється згідно з графіком виконання завдання.

Підсумковий контроль здійснюється у формі екзамену-перегляду. Обов'язковою умовою допуску студента до екзамену є вчасне виконання всіх етапів завдання.

Критерії оцінювання навчальних елементів (тем).

Критерії оцінювання навчальних елементів	Поточні (за змістовий модуль)	Підсумкові
V семестр		
Модуль І. Кольорове снування як спосіб декорування художніх тканин Змістовий модуль 1. Специфіка виготовлення тканини з використанням кольорового снування основи.		
Тема 1.Проведення аналізу народного одягу	5	-

Тема 2.Виконання варіативного ескізування	15	20
Тема 3.Заправління ткацького верстату для одягової тканини	10	-
Тема 4.Виконання купону тканини для поясного одягу	30	20
	60	40
VI семестр		
Модуль II. Комбінування ткацьких технік в тканинах одягового призначення		
Змістовий модуль 1. Інтерпретація традиційних тканин як метод створення авторського зразку.		
Тема 1. Проведення аналізу тканого одягу України	5	-
Тема 2.Виконання варіативного ескізування купону тканини для шалі	15	15
Тема 3.Заправління ткацького верстату для шалі	10	-
Тема 4.Виготовлення купону тканини для одягового аксесуару.	30	25
Сума балів	60	40

Принцип отримання суми балів за семестр є результатом накопичення балів з поточного (ЗМ1 - 60) та підсумкового контролю (40), отже 60 +40=100.

Семестр	Поточне тестування та самостійна робота	Підсумковий екзамен-перегляд	Кількість балів
III	Модуль I. Змістовий модуль 1		
	60	40	100

Семестр VI	Поточне тестування та самостійна робота	Підсумковий екзамен-перегляд	Кількість балів
	Модуль II Змістовий модуль 1		
	60	40	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену-перегляду	
90 – 100	A	відмінно	Студент виявив високий рівень

			практичних навичок. В повній мірі володіє матеріалом. Студент займається творчою роботою
82-89	B	добре	Студент добре володіє практичними навичками, але у роботі проявив їх в недостатній мірі
74-81	C		
64-73	D	задовільно	Студент показав задовільний рівень практичних навичок, у роботі допущені помилки.
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	Студент показав низький рівень практичних навичок, виконав завдання неякісно
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Студент не виконав завдання з дисципліни

ПРАВИЛА ВИКЛАДАЧА. Дисципліна «Техніки дрібно-взірцевого ткацтва» відбувається у формі живого спілкування між викладачем і студентами, практичних вправ в майстернях та самостійної роботи. Студенти зобов'язані дотримуватись правил техніки безпеки у приміщенні майстерні, вимкнути звук мобільних телефонів та будь-яких інших пристроїв, що перешкоджають навчальному процесу. В аудиторії не допускається вживання їжі та розпивання напоїв. Позитивно впливає на оцінювання активна позанавчальна творча діяльність студента.

ПОЛІТИКА ВІДВІДУВАННЯ. Недопустимі пропуски занять та запізнення студентів на аудиторні заняття. Всі пропущені теми студент повинен опрацювати і виконати вправи самостійно. У разі пропуску заняття без поважних причин, оцінка за проміжний контроль автоматично знижується на 10%. Якщо пропуски становлять 50% аудиторних занять то вважається, що такий студент не засвоїв програмовий матеріал в повному обсязі, тому кількість балів на модульному контролі може становити не більше 60 балів.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ. Всі учасники навчального процесу в КДІДМ сповідають принципи академічної доброчесності і несуть персональну відповідальність за їх дотримання. У разі виявлення плагіату чи підміни робіт під час виконання практичних, самостійних, індивідуальних завдань, студент отримує незадовільну оцінку. Детальніше в «Положенні про академічну доброчесність».

http://kdidm.edu.ua/images/PDF/PUBLIC_INFORMATION/POLOZHENNIA/2025/Polozhennja_Pro_Akademichnu_Dobrochesnistiy_U_Kdidm.pdf

ВИКЛАДАЧ:

Гордійчук Оксана Зіновіївна, старший викладач кафедри декоративного мистецтва КПДМ ЛНАМ. Учасниця конференцій, авторка наукових публікацій. Навчалася на відділі художньої обробки шкіри в Косівському технікумі народних художніх промислів ім. В.Касіяна, на кафедрі художнього текстилю Львівського інституту прикладного та

декоративного мистецтва та у Львівській національній академії мистецтв—ОС «Магістр».
Працює в галузі художнього текстилю.